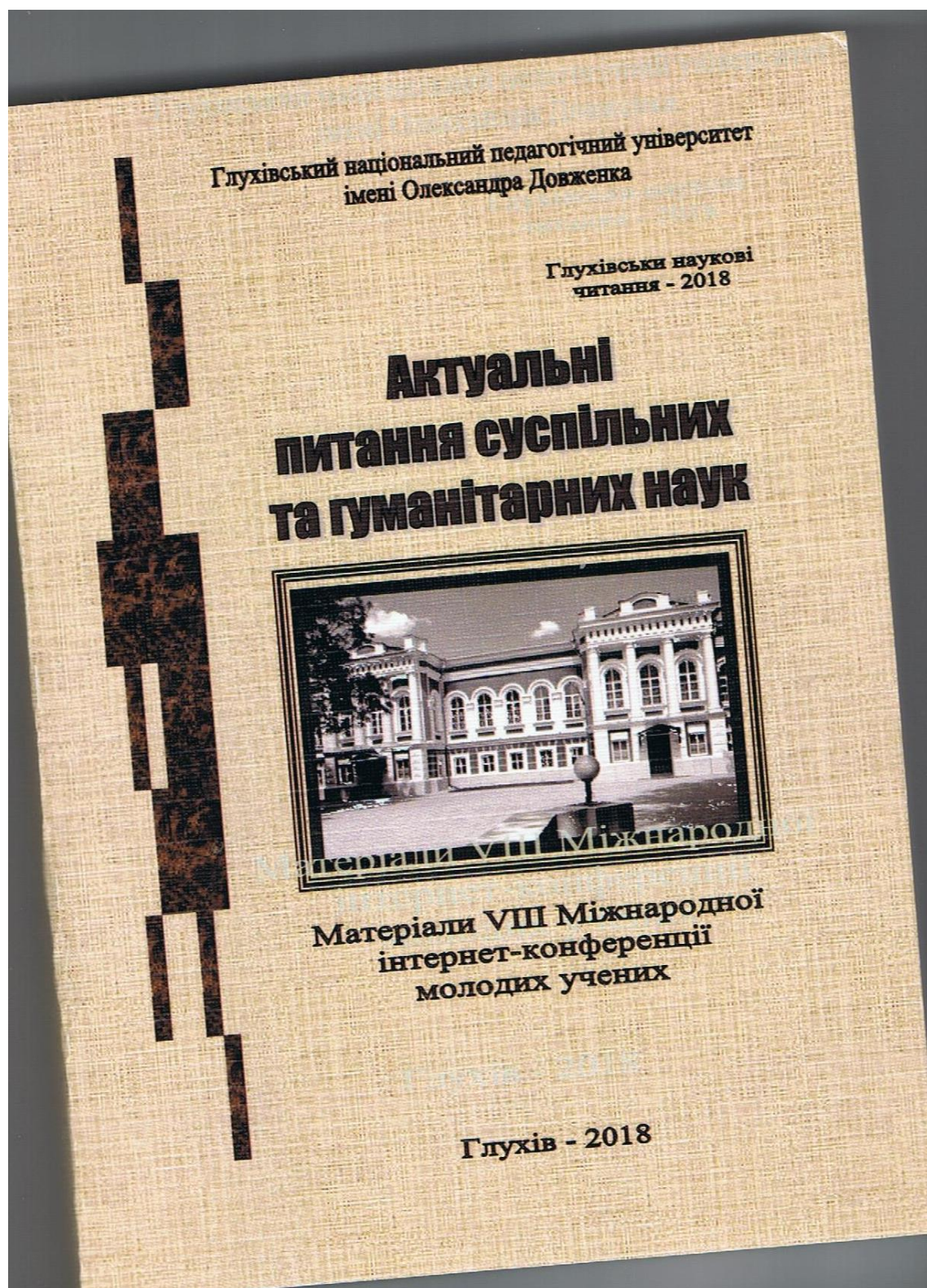

Цюпак І.М. Тьютор як професія: порівняльний аспект/ Цюпак І.М.// Глухівські наукові читання – 2018. Актуальні питання суспільних та гуманітарних наук : матеріали VIII Міжнародної інтернет-конференції молодих учених і студентів, 4-6 грудня 2018 року. / відп. за випуск Вишник О. О. – Глухів, 2018. – 419 с. – С. 410-411

ТЬЮТОР ЯК ПРОФЕСІЯ: ПОРІВНЯЛЬНИЙ АСПЕКТ

На даний момент в педагогічному співтоваристві зростає число педагогів, які поділяють цінності і принципи відкритої освіти. Значна їх частина пов'язує реалізацію потреби в самоактуалізації, самореалізації через професійний розвиток шляхом освоєння нової, інноваційної педагогічної позиції і професії.

Педагогами усвідомлюється необхідність розробки і реалізації кожним індивідуальної програми розвитку дитини. Одним з ключових компонентів формули Нової української школи є орієнтація на потреби дитини в освітньому процесі, дитиноцентризм [2, с. 11]. Така позиція освітньої роботи є й в сучасних закладах дошкільної освіти: створення умов для удосконалення неповторної унікальності дитини, розвитку здібностей та обдарувань [1, с. 288]. Отже, очевидним є замовлення на тьюторську діяльність в суспільстві. Виникає закономірне питання: чим принципово відрізняється професійна тьюторська діяльність від інших соціально-педагогічних професій? У чому її суть? У загальних рисах можна відзначити наступне: традиційні соціально-педагогічні професії спрямовані більшою мірою на засвоєння норм, на інтеріоризацію культурного, соціального досвіду, знань тощо. Тьютори, в свою чергу, створюють середовище і умови для освоєння нового, працюють з непізнаним, з невизначеністю, з інноваціями.

Професія «тьютор», педагогічна тьюторська позиція принципово відрізняється від професії, позиції вихователя, психолога, соціального педагога. Для порівняння ми взяли саме ці три професії як найбільш поширені і найчастіше вживані з ситуаціями організації допомоги дитині в адаптації.

Вихователь, як відомо, в педагогічному процесі є водночас носієм певного знання і зразком дії, пропонованої дитині. Отже, підтримати ці дії в реальній ситуації, посилити їх результат може така діяльність дитини, що направлена до вихователя. Стають зрозумілими й вимоги до дисципліни, правила поведінки у груповій кімнаті або заохочення вихователем змістовних предметних питань. Це приклади «легкого», природного звернення дитини за знанням або зразком дії до вихователя [3, с. 363]. *Вихователь* у першу чергу орієнтується у своїй діяльності на: зміст освітньої програми й способи дії, які необхідні для засвоєння; концентрацію дошкільника на дії і слові вихователя; співвідношення дій зі зразком, що пропонується; орієнтування змісту спілкування на те, що необхідно засвоїти; слухняність і старанність дитини.

Предметом професійної діяльності *психолога* в системі освіти є психіка суб'єктів освітньої діяльності. Метою професійної діяльності психолога є збереження і зміцнення їх психічного здоров'я, створення і підтримання в колективі освітнього закладу сприятливого психологічного клімату, діагностика з метою врахування педагогами в практичній діяльності психологічних особливостей вихованців. Психолог, перш за все, відповідає за процес розвитку особистості, формування суспільно й особисто цінних психічних властивостей і якостей, за корекцію негативних психологічних девіацій і за подолання їх наслідків.

Метою діяльності *соціального педагога* є успішна соціалізація кожної дитини, знаходження кожною дитиною свого місця в суспільстві. Освоєння дитиною комфортних і прийнятних для неї і для суспільства соціальних ролей. Соціальний педагог в освіті, як правило, перш за все, працює з дітьми з проблемних, складних, соціально занедбаних сімей. Його робота тісно пов'язана з роботою інспекторів у справах неповнолітніх, патронажем, вони є сполучною ланкою між дитиною і педагогами, відстоюючи позицію дитини. Крім того, соціальні педагоги займаються питаннями надання соціальної допомоги і підтримки сім'ї і дитини.

На відміну від попередніх професій, метою професійної *тьюторської*

діяльності є супровід розробки та реалізації кожною дитиною власної індивідуальної освітньої програми. Ключовими поняттями в професійній тьюторській діяльності є поняття «індивідуальна освітня програма» і «індивідуальна освітня траєкторія». В загальному вигляді під індивідуальною освітньою програмою будемо розуміти програму освітньої та іншої діяльності, спрямованої на особистісний, гармонійний розвиток дитини, розроблену й реалізовану тьютором на основі особистісних, освітніх, індивідуальних інтересів, потреб і запитів. Ця програма дозволяє врахувати запити і потреби, можливості дитини, дозволяє урізноманітнити, оптимізувати види і форми освітньої діяльності, самоосвітню позицію.

На наш погляд, поява професійної і посадової позиції тьютора в закладі дошкільної освіти як раз доцільно в тому випадку, якщо виникає необхідність, й стає актуальним і цінним для адміністрації закладу, педагогічного колективу, дітей та батьківського співтовариства для надання можливості вихованцям на розробку і реалізацію повномасштабної індивідуальної освітньої програми.

Література:

1. Ковшар О. Завдання дошкільної освіти з розвитку особистості [електронний ресурс] / Ковшар О. – Проблеми підготовки сучасного вчителя. – № 8 (Ч. 2), 2013. – С. 287-293. – Режим доступу: [file:///C:/Users/IRA/Desktop/ppsv_2013_8\(2\)__43.pdf](file:///C:/Users/IRA/Desktop/ppsv_2013_8(2)__43.pdf)

2. Нова українська школа: порадник для вчителя [електронний ресурс]/ Під заг. ред. Бібик Н. М. – К.: ТОВ «Видавничий дім «Плеяди», 2017. – 206 с. – Режим доступу: <http://nus.org.ua/wp-content/uploads/2017/11/NUSH-poradnyk-dlya-vchytelya.pdf>.

3. Тьютор і вихователь: порівняльний контекст// ADVANCES OF SCIENCE: Proceedings of articles the international scientific conference. Czech Republic, Karlovy Vary – Ukraine, Kyiv, 28 September 2018 [Electronic resource] / Editors prof. L.N. Katjuhin, I.A. Salov, I.S. Danilova, N.S. Burina. – Electron. txt. d. (1 файл 18,7 MB). – Czech Republic, Karlovy Vary: Skleněný Můstek – Ukraine, Kyiv: MCNIP, 2018. – S. 362-366.